

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

ДСТУ EN 13399:201_
(EN 13399:2010, IDT)

Бітум та бітумні в'язучі
ВИЗНАЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ ПРИ ЗБЕРІГАННІ
МОДИФІКОВАНИХ БІТУМІВ
(Проект, перша редакція)

Київ
ДП «УкрНДНЦ»
201_

ПЕРЕДМОВА

- 1 РОЗРОБЛЕНО: Державне підприємство «Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна» (ДП «ДерждорНДІ»), Харківський національний автомобільно-дорожній університет (ХНАДУ), Технічний комітет стандартизації «Автомобільні дороги і транспортні споруди» (ТК 307)
- 2 ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: наказ Державного підприємства «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» від «___» _____ 20__ р. № _____ з 201X—XX—XX
- 3 Національний стандарт відповідає EN 13399:2010 «Bitumen and bituminous binders - Determination of storage stability of modified bitumen» (Бітум та бітумні в'язучі. Визначення стабільності при зберіганні модифікованих бітумів) і внесений з дозволу CEN. Усі права щодо використання європейських стандартів у будь-якій формі й будь-яким способом залишаються за CEN

Метод прийняття – перевидання (переклад)

Ступінь відповідності – ідентичний (IDT)

Переклад з англійської (en)
- 4 Цей стандарт розроблено згідно з правилами, установленими в національній стандартизації України
- 5 УВЕДЕНО ВПЕРШЕ

**Право власності на цей національний стандарт належить державі.
Заборонено повністю чи частково видавати, відтворювати
здля розповсюдження і розповсюджувати як офіційне видання
цей національний стандарт або його частини на будь-яких носіях інформації
без дозволу ДП «УкрНДНЦ» чи уповноваженої ним особи**

ЗМІСТ

	С.
Національний вступ.....	IV
1 Сфера застосування.....	1
2 Нормативні посилання.....	1
3 Суть методу.....	2
4 Апаратура та обладнання.....	2
5 Проведення випробування.....	3
5.1 Загальні положення.....	3
5.2 Наповнення туби.....	3
5.3 Закриття туби.....	3
5.4 Умови випробування.....	4
5.5 Видалення зразка.....	4
6 Протокол випробування.....	4
Додаток А (довідковий) Бібліографія.....	6

НАЦІОНАЛЬНИЙ ВСТУП

Цей національний стандарт ДСТУ EN 13399:201_ (EN 13399:2010, IDT) «Бітум та бітумні в'яжучі. Визначення стабільності при зберіганні модифікованих бітумів», прийнятий методом перевидання (перекладу), — ідентичний щодо EN 13399:2010 (версія en) «Bitumen and bituminous binders — Determination of storage stability of modified bitumen».

Технічний комітет стандартизації, відповідальний за цей стандарт в Україні, — ТК 307 «Автомобільні дороги і транспортні споруди».

Цей стандарт розроблено відповідно до чинного законодавства України.

До стандарту внесено такі редакційні зміни:

— вилучено «Передмову» до EN 13399:2010 як таку, що безпосередньо не стосується технічного змісту цього стандарту;

— слова «цей європейський стандарт» замінено на «цей стандарт»;

— структурні елементи стандарту: «Титульний аркуш», «Передмову», «Національний вступ», «Зміст», першу сторінку, «Терміни та визначення понять» та «Бібліографічні дані» — оформлено згідно з вимогами національної стандартизації України;

— у розділі 2 «Нормативні посилання» наведено «Національне пояснення», виділене рамкою.

Позначки одиниць фізичних величин відповідають комплексу стандартів ДСТУ ISO 80000.

Копії нормативних документів, на які є посилання в цьому стандарті, можна отримати в Національному фонді нормативних документів.

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

Бітум та бітумні в'язучі
ВИЗНАЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ ПРИ ЗБЕРІГАННІ
МОДИФІКОВАНИХ БІТУМІВ

Bitumen and bituminous binders
DETERMINATION OF STORAGE STABILITY OF MODIFIED BITUMEN

Чинний від 201X—XX—XX

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

Цей стандарт установлює метод визначення стабільності при зберіганні модифікованих бітумів за високих температур.

Примітка. Модифіковані бітуми, зокрема, бітуми, модифіковані полімером, які в основному вміщують бітум та не менше ніж одну додаткову речовину, за певних умов можуть розділятися на фази.

Попередження. Під час проведення випробування за цим стандартом можуть використовуватися небезпечні речовини, операції та обладнання. Цей стандарт не передбачає розгляду всіх небезпечних ситуацій, пов'язаних з його застосуванням. Відповідальність за встановлення заходів щодо забезпечення техніки безпеки та охорони здоров'я, а також визначення обмежень щодо застосування цього стандарту несе його користувач.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

Наведені нижче нормативні документи необхідні для застосування цього стандарту. У разі датованих посилань застосовують тільки

прДСТУ EN 13399:201_

наведені видання. У разі недатованих посилань потрібно користуватись останнім виданням нормативних документів (разом зі змінами).

EN 58 Bitumen and bituminous binders — Sampling bituminous binders

EN 12594 Bitumen and bituminous binders — Preparation of test samples

НАЦІОНАЛЬНЕ ПОЯСНЕННЯ

EN 58 Бітум та бітумні в'язучі — Відбирання проб бітумних в'язучих

EN 12594 Бітум та бітумні в'язучі — Підготовка проб для випробування

3 СУТЬ МЕТОДУ

Однорідний зразок модифікованого бітуму витримують у вертикальній ємкості впродовж трьох днів за температури 180 °С або за температури, зазначеної виробником. Після охолодження зразок розрізають на три рівні частини. Обидва кінці (верхній та нижній) в подальшому аналізують для оцінки можливої відмінності властивостей.

Якщо вибрана температура відрізняється від 180 °С, то це необхідно зазначити у протоколі випробування.

4 АПАРАТУРА ТА ОБЛАДНАННЯ

Звичайна лабораторна апаратура та вироби зі скла, а також нижченаведені.

4.1 Туба, з тонкого нелакованого алюмінію висотою не менше ніж 160 мм та діаметром від 25 мм до 40 мм, закрита на одному кінці (типовий «тюбик зубної пасти»).

4.2 Термостат, із здатністю підтримування температури $(180 \pm 5) ^\circ\text{C}$ впродовж трьох послідовних днів.

4.3 Контейнери, один з яких має бути маркований як «верхній», а інший — як «нижній» (див. 5.5), кожен з яких повинен мати об'єм, що дозволяє вмістити об'єднані верхні або нижні частини різних туб.

5 ПРОВЕДЕННЯ ВИПРОБУВАННЯ

5.1 Загальні положення

У відповідності до EN 58 необхідно переконатися в тому, що лабораторна проба є репрезентативною щодо досліджуваного модифікованого бітуму. Лабораторна проба повинна бути однорідною та незабрудненою.

З лабораторної проби відповідно до EN 12594 відбирають не менше ніж 150 г та переміщують у відповідний контейнер.

5.2 Наповнення туби

Зразок нагрівають відповідно до EN 12594 та відновлюють гомогенність за допомогою мішалки.

Однорідний рідкий зразок наливають у тубу на висоту від 100 мм до 120 мм, не допускаючи утворення бульбашок повітря.

5.3 Закриття туби

Для уникнення будь-якого впливу повітря під час зберігання за високої температури туба має бути щільно закрита.

Для забезпечення можливості температурного розширення досліджуваного зразка корпус туби необхідно злегка здавити. Після наливання досліджуваного матеріалу в тубу і до того, як досліджуваний матеріал повністю охолоне, з боку відкритого кінця туби надавлюють трохи нижче поверхні досліджуваного матеріалу. Видавлювання повітря виконують шляхом видавлювання частини досліджуваного матеріалу з туби. Кінець туби здавлюють та складають декілька разів.

5.4 Умови випробування

Через 1,0 год після наповнення тубу розміщують у вертикальному положенні в попередньо нагрітому термостаті.

Вертикально встановлену тубу витримують за обраної температури з точністю до ± 5 °C впродовж (72 ± 1) год.

5.5 Видалення зразка з туби

Тубу виймають з термостату та охолоджують у вертикальному положенні до кімнатної температури.

Зразок модифікованого бітуму видаляють з алюмінієвої туби.

Примітка 1. Для цієї операції рекомендується розмістити тубу в морозильній камері, наприклад на 30 хв за температури мінус 20 °C, а потім швидко зняти алюмінієву фольгу.

Видалений циліндричний зразок горизонтально розміщують на чистій рівній поверхні та розрізають його нагрітим ножем на три рівні частини.

Верхню та нижню частини кладуть окремо у відповідні контейнери з позначкою «верхній» та «нижній». Ці частини готові до подальшого випробування.

Середню частину не використовують і утилізують.

Примітка 2. Для дослідження зміни властивостей (наприклад, температури розм'якшеності згідно з EN 1427 [1], глибини проникності голки (пенетрації) згідно з EN 1426 [2] тощо) може знадобитися використання декількох туб. У таких випадках дві або більше туб одного і того ж зразка необхідно перевіряти одночасно.

6 ПРОТОКОЛ ВИПРОБУВАННЯ

Протокол випробування повинен містити наступну інформацію:

- a) тип досліджуваного в'язучого та інформацію для його повної ідентифікації;
- b) посилання на цей стандарт;
- c) значення властивостей верхньої та нижньої частин, визначені згідно з відповідними стандартами;
- d) будь-яке узгоджене відхилення від зазначеної процедури тощо;
- e) дату випробування.

Додаток А
(довідковий)

БІБЛІОГРАФІЯ

1 EN 1427 Bitumen and bituminous binders — Determination of the softening point — Ring and Ball method

2 EN 1426 Bitumen and bituminous binders — Determination of needle penetration

НАЦІОНАЛЬНЕ ПОЯСНЕННЯ

1 EN 1427 Бітум та бітумні в'яжучі — Визначення температури розм'якшеності — Метод кільця і кулі

2 EN 1426 Бітум та бітумні в'яжучі — Визначення глибини проникності голки (пенетрації)

Код УКНД: 75.140; 91.100.50; 93.080.20

Ключові слова: бітум, бітумне в'яжуче, бітумінозні матеріали, дорожньо-будівельні матеріали, сполучальні речовини, стабільність при зберіганні.
